

David Wästljung
david.wastljung@energiforetagen.se

En effektiv bekämpning av marknadsmissbruk på grossistmarknaderna för energi Ei R2025:02

Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 500 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla. Energiföretagen Sverige tackar för möjligheten att få lämna synpunkter på En effektiv bekämpning av marknadsmissbruk på grossistmarknaderna för energi Ei R2025:02

Sammanfattning

Sammanfattningsvis vill Energiföretagen lyfta fram att även om det är en god utveckling att Energimarknadsinspektionen får utökade möjligheter att bedriva tillsyn i marknaden är det av stor vikt att inspektionen noggrant analyserar konsekvenserna av att kunna utfärda administrativa sanktioner mot fysisk person. Energiföretagen ser en risk i att det kan ge negativa konsekvenser för branschen då elhandlare löper en betydligt större ekonomisk risk på det privata planet. Det riskerar att resultera i betydande försämringar i elhandlares arbetssituation.

Kompletterande lag

Energimarknadsinspektionens förslag till en ny kompletterande lag innebär att dagens straffrättsliga lagstiftning för utredning och sanktionering av överträdelser av Remit kompletteras med administrativa sanktioner. Den nya kompletterande lagen finansieras liksom dagens avgiftsmodell genom en avgift som belastar marknadsaktörerna som finns registrerade hos Energimarknadsinspektionen i Ceremp. Kostnaderna för myndighetens arbete enligt den nya kompletterande lagen sammanställs årsvis och utgör kostnadsunderlaget för avgiften.

Energiföretagen menar att finansieringen av den nya lagen precis som den tidigare tillsynsavgiften är snedvridande för konkurrensen på marknaden. Eftersom det bara är aktörerna som är registrerade hos energimarknadsinspektionen är det bara dessa som betalar tillsynsavgiften. Aktörer utanför Sverige men som ändå agerar i den svenska marknaden betalar alltså inte denna tillsynsavgift. Det är även otydligt hur den nya lagen påverkar storleken på avgiften.

Administrativ Sanktion

Eftersom den nya lagen innebär att straffrättsliga åtgärder och administrativa sanktioner separeras innebär det att utredningsansvaret för överträdelser av förordningen fortsatt är delat mellan Ei och åklagare, dock sker en

sanktionsväxling då vissa överträdelser av förbuden i Remit avkriminaliseras för att i stället bli förmån för administrativa sanktioner som hanteras inom ramen för Ei:s verksamhet. Det är endast överträdelser av förbuden mot insiderhandel (artikel 3), obehörigt röjande av insiderinformation (artikel 3) och otillbörlig marknadspåverkan (artikel 5) som är begångna med uppsåt och inte är av ringa karaktär som förblir kriminaliserade.

Energiföretagen stödjer förslaget att avkriminalisera överträdelser av Remit som är ringa och ouppsåtliga eftersom elhandlare inte längre riskerar åtal för dessa överträdelser. Men det finns en osäkerhet kring den sanktionsväxling som inspektionen föreslår som skulle kunna ge negativa konsekvenser för elhandlare.

Vidare föreslår Energimarknadsinspektionen att överträdelser av Remit som begås av oaksamhet, oavsett allvarlighetsgrad, samt ringa överträdelser begångna med uppsåt, kan bli föremål för administrativa sanktioner som kan delas ut till både juridisk och fysisk person.

Det ligger så klart i branschens intresse att alla aktörer följer de regler som finns. Men vi är kritiska till att administrativa sanktioner i vissa fall kan delas ut till fysiska personer. Om en fysisk person begår brott för egen vinning är det naturligt att det skall vara straffbart endera vite via domstol eller sanktioner från myndighet.

Men överträdelser som sker utan att syftet är personlig vinning bör behandlas enligt tidigare etablerade ansvarsstruktur, att ansvarig chef och ytterst VD är den som skall bära straffrättsligt ansvar eftersom interna uppföljningar, rutiner, guider och regler brustit så att den fysiska personen agerat på ett sätt som överskrider lag, förordning eller annan guide och som bedöms straffbart genom vite eller sanktion.

I annat fall innebär den nya sanktionsmodellen en betydande ekonomisk risk för alla som jobbar med elhandel eftersom de blir föremål för eventuella administrativa sanktioner. Energiföretagen vill understryka de konsekvenser det kan få för enskilda medarbetare och bemanningen av dessa tjänster. Har Energimarknadsinspektionen analyserat vilka konsekvenser den typen av risk kan ha för alla fysiska personer som jobbar med att handla el på börs, elhandlare generellt och branschen som helhet?

I den del av lagförslaget som beskriver omständigheterna att beakta vid valet av nivå på sanktionsavgift, ställer sig föreningen kritisk till att det inte finns något element att en fysisk person ska ha betett sig klandervärt för att kunna tilldelas sanktion och hur pass stor den kan bli.

Dessutom är det otydligt hur stora dessa sanktioner kan bli i lagförslaget, där den allra största sanktionsavgiften för överträdelser mot artiklarna 3 och 5 minst ska uppgå till fem miljoner euro. Samtidigt får sanktionen inte överstiga 20% av den fysiska personens årsinkomst föregående år. Eftersom artikel 5 om otillbörlig marknadspåverkan är väldigt bred i vad som kvalificeras som överträdelser ser vi allvarligt på hur det påverkar risken att fysiska personer drabbas av administrativa sanktioner som kan komma att påverka deras karriär och yrkesval i stor utsträckning.

Tillämpning av artikel 15

Enligt artikel 15 ska aktörer rapportera misstänkta transaktioner och ordrar. Men enligt lagförslagets del "Särskilt om meddelandeförbudet", får inte aktörer obehörigen röja den som rapporteringen avser eller någon utomstående att rapporteringen har skett. Det kan leda till situationer då aktörer inte tillåts meddela detta exempelvis inom organisationen eftersom det faller under sekretess. Det skulle i så fall innebära att lagen försvårar aktörers löpande arbete att för att undvika överträdelser och förbättra sina handelsprocesser.

Anders Thor

Näringspolitisk chef
och enhetschef Energi och politik